

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Explanatio In Psalmos

Complectens Psalmos à 101. ad 125.

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Dusseldorpii, 1764

VD18 15558428-001

Psalmus CV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53433)

populum suum de servitute, canentem cum exultatione, lætitia magnâ *Exod. 15.*

ψ. 43. *Et dedit illis regiones gentium, & labores populorum possederunt.*

Ultimum beneficium Hebræorum introductio, duce Josue, in urbes, quas ædificaverant, & in arva, quæ coluerant gentes illæ.

ψ. 44. *Ut custodiant justificationes ejus, & legem ejus requirant.*

Hoc est tributum, quod Deus requirit à suis pro tot beneficiis: ut obediant mandatis ceremonialibus, & judicialibus, quæ obedientia ipsis utilissima est, quia adducit ad bona multò majora, quàm sit adeptio terræ promissionis. *Et legem &c. legem requirere*, est in omni actione legem consulere, ut juxta eam omnia fiant.

PSALMUS CV.

Titulus: *Alleluja.*

Argumentum: *Juxta hunc titulum laudatur Deus, non ut in superiore Psalmo ob sola beneficia, sed etiam ob misericordiam præstitam erga ingratos, qui præventi à Deo in benedictionibus tantæ dulcedinis; Deo frequenter inobedientes, & rebelles fuerunt; & tamen per poenitentiam reconciliati in gratiam redierunt.*

ψ. I.

Ps. 1. Confitemini Domino, quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia ejus.

Loquitur in personâ fidelis populi pœnitentis, & Deo gratias agentis : invitat autem omnes ad laudes Dei, tum quia *bonus*, conferens tanta beneficia ; tum quia in recipiendis peccatoribus ad pœnitentiam revertentibus misericordia ejus semper invicta est.

Ps. 2. Quis loquetur potentias Domini : auditas faciet omnes laudes ejus ?

Invitavit omnes ad laudandum Deum ; jam objicit sibi, vix inveniri, qui sit ad id idoneus. Quis loqui sufficiet opera omnipotentiae Domini, & laudes omnes, quæ ex cognitione horum operum oriuntur ?

Ps. 3. Beati, qui custodiunt judicium : & faciunt justitiam in omni tempore.

Quasi dicat : soli illi beati sunt, & per hoc loqui possunt potentias Domini, qui semper rectè judicant de omnibus rebus, quas agunt, qui regulæ Divinæ legis inhaerentes, justè vivunt, declinantes à malo, & facientes bonum.

Ps. 4. Memento nostri Domine in beneplacito populi tui : visita nos in salutari tuo.

Ps. 5. Ad videndum in bonitate electorum
D
tuorum,

tuorum", ad letandum in letitia gentis tuae, ut lauderis cum hereditate tua.

Quia dixerat, justorum, & beatorum esse officium laudandi Deum, optat sibi, ac suis hanc felicissimam sortem. *Memento &c.* imple, Domine, beneplacitum prædestinationis cœtus eorum, quos ab æterno elegisti; & ut illud impleas, visita nos per gratiam justificationis, quæ est salus inchoata, & semen salutis æternæ: ut prædestinati, & justificati tandem videamus bonum electorum tuorum quæ est ipsa facies Domini conspicua; ut participemus inenarrabilem illam lætitiã, quæ ex visione illâ electis tuis nascitur; ut finis ultimus sit omnium beneficiorum tuorum, perpetua laus tua, & hereditatis tuæ, quæ est cœtus electorum.

✠. 6. *Peccavimus cum Patribus nostris, injustè egimus, iniquitatem fecimus.*

✠. 7. *Patres nostri in Ægypto non intellexerunt mirabilia tua: non fuerunt memores multitudinis misericordiæ tuæ.*

✠. 8. *Et irritaverunt ascendentes in mare, mare rubrum.*

✠. 9. *Et salvavit eos propter nomen suum, ut notam faceret potentiam suam.*

✠. 10.

¶. 10. *Et increpuit mare rubrum, & exiccatum est, & deduxit eos in abyssis, sicut in deserto.*

¶. 11. *Et salvavit eos de manu odientium, & redemit eos de manu inimici.*

¶. 12. *Et operuit aqua tribulantes eos, unus ex eis non remansit.*

¶. 13. *Et crediderunt verbis ejus, & laudaverunt laudem ejus.*

Incipit in personâ aliorum fidelium minus perfectorum, sed verè pœnitentium confiteri peccata sua, & Patrum ab egressu de Ægypto usque ad sua tempora, ut simul commemoret laudes misericordiæ Dei, quæ nunquam sinum pœnitentibus claudit. Hic dicta satis patent ex libro Exodi, & Ps. 77. Illud, *Peccavimus cum Patribus nostris*, significat: imitati sumus peccata eorum, & sic implevimus mensuram eorum. Illud, *non intellexerunt, &c.* refertur ad tempus, quo egressi de Ægypto, cum vidissent exercitum Pharaonis post se venientem, adeò desponderunt animam, ut etiam quererentur de Moyse, qui eos eduxerat de Ægypto. Et si intellexissent mirabilia Dei tam multa, quæ præcesserant, omnino confisi fuissent de potentiâ, & auxilio Dei. Illud *irritaverunt*,
D 2 sig-

significat. Israelitas in angustiis illis constitutos, cum antè se cernerent mare rubrum, post se exercitum Pharaonis, irritasse Deum diffidentiâ, & incredulitate suâ. illud, *in mare*, est pro *ad mare*, ut sensus sit: *Ascendentes de Aegypto, irritaverunt ad mare &c.* Illud *increpuit*, metaphoricè significat, mare recessisse ad nutum Dei. Illud *laudaverunt laudem* significat, laudaverunt concinentes laudem ejus; quid autem cantaverint, refertur Exod. 15.

vs. 14. *Citò fecerunt, obliti sunt operum ejus, & non sustinuerunt consilium ejus.*

vs. 15. *Es concupierunt concupiscentiam in deserto: & tentaverunt Deum in inaquoso.*

vs. 16. *Es dedit eis petitionem ipsorum, & misit saturitatem in animas eorum.*

Refert ingratitude populi post miraculum tam insolitum in mari rubro, & post laudes Deo decantatas. *Citò fecerunt, obliti sunt*, h. e. festinaverunt oblivisci operum mirabilium Dei, quæ viderant; nec patienter expectaverunt finem Divino consilio constitutum: qui finis erat, permittere eos ad tempus affligi, ut tentaretur fides, spes, & dilectio eorum; sed ipsi non potuerunt ad modicum tempus tolerare famem, & sitim

fitim in deserto, in quo panis, & aqua de-
erant; & dedit eis panes, carnes, & aquam
quæ petierant, & eorum abundantiam satia-
vit appetitum illorum.

ψ. 17. *Et irritaverunt Moysen in castris,
Aaron Sanctum Domini.*

ψ. 18. *Aperta est terra, & deglutivit Da-
than, & operuit super congregationem Abiron.*

ψ. 19. *Et exarsit ignis in synagoga eorum,
flamma combussit peccatores.*

Historiam vide Num. 16. Irritaverunt co-
re, Dathan, & Abiron Moysen, objicientes
ei, quod imperium sibi usurpasset super fi-
lios Israel, & simul irritaverunt fratrem e-
jus Aaronem, quem Deus sibi sanctificave-
rat, ut sacerdotio fungeretur. *Aperta est
terra, & deglutivit Dathan cum sociis Core, &
Abiron, & omni familiâ, & substantiâ eorum.*
Eadem terra iterum clausa est, & coope-
ruit omnem congregationem Abiron, & so-
ciorum ejus. Illud *super* ex Hebræo redun-
dat. Post Divino jussu ecitatus est ignis, qui
combussit 250. viros, qui præsumpserant
incensum offerre Deo, quod ad eorum offi-
cium non pertinebat: & paulò post cum
murmuraret populus contra Moysen, quasi

ipse viros illos occidisset , alius ignis immis-
sus à Deo cremavit 14700. viros.

¶. 20. *Et fecerunt vitulum in Horeb , & adoraverunt sculptile.*

¶. 21. *Et mutaverunt gloriam suam in similitudinem vituli comedentis foenum.*

¶. 22. *Obliti sunt Deum , qui salvavit eos , qui fecit magnalia in Ægypto , mirabilia in terra Cham , terribilia in mari rubro.*

¶. 23. *Et dixit , ut disperderet eos , si non Moyses electus ejus stetisset in confractione in conspectu ejus.*

¶. 14. *Ut averteret iram ejus , ne disperderet eos : & pro nihilo habuerunt terram desiderabilem.*

Detestatur Idololatriam populi , & simul laudat misericordiam Dei , qui ad preces Moysis placatus , tam immane peccatum populo condonavit , *Exod. 32.* Et vitulum aureum ad similitudinem idoli Ægyptiaci fieri curaverunt ab Aarone , qui metu ad id compulsus est , in regione adjacente monti , qui vocatur Horeb , sive Sinai. Hunc vitulum adoraverunt : vocatur *sculptile* communè significatione , licèt *conflatus* esset. Hoc modo commutaverunt Deum verum , qui erat gloria ipsorum , in imaginem animantis bru-

Et obliti sunt Dei, qui salvavit eos de captivitate Pharaonis, ut colerent Deum, qui nec se, nec alios salvare poterat. Item obliti sunt Dei omnipotentis, qui fecit mirabilia signa in totâ terrâ Ægypti, quæ etiam dicitur terra Cham; & terribilia in mari rubro, siccando illud, ut Israelitæ transirent, tum Ægyptios submergendo. Tunc Deus pronuntiavit, voluntatem suam esse, ut disperderet populum Hebræorum, & fecisset, nisi Moyses, electus famulus ejus intercessione suâ obstitisset, iram Dei fregisset, impediisset. Vide, quid valeant preces justorum.

Et pro nihilo habuerunt terram desiderabilem.

¶. 25. *Non crediderunt verbo ejus, & murmuraverunt in tabernaculis suis: non exaudierunt vocem Domini.*

¶. 26. *Et elevavit manum suam super eos, ut prosterneret eos in deserto.*

¶. 27. *Et ut dejiceret semen eorum in nationibus, & disperderet eos in regionibus.*

Hebræi ¶. 25. inchoant ab hâc parte ¶. 24. Et spreverunt terram promissionis, quam uti felicissimam desiderare debuissent. *Non crediderunt verbis Dei, qui toties dixerat,*

terram esse optimam : & murmuraverunt in tabernaculis suis contra Dominum, qui de Aegypto illos eduxerat, ut in terram promissionis induceret; non obedierunt praeceptis ejus. Tunc levavit manum suam gladio justitiæ armatam, ut murmurantes occideret in deserto; quod etiam factum, nam illi omnes mortui sunt in deserto. Et ut filios eorum dejectos, & abjectos dispergeret inter gentes, ut non essent amplius populus, aut Respublica. Hoc ob preces Moysis tunc dilatatum, sed postea impletum sub Rege Babylonis, & præcipuè sub Tito, & Vespasiano, ut nos videmus. Hinc discite, quam graviter Deus irascatur iis, qui spernunt Regnum cœlorum, nobis à Dei Filio prædicatum, & promissum.

ψ. 28. *Et initati sunt Beelphegor, & comederunt sacrificia mortuorum.*

ψ. 29. *Et irritaverunt eum in adinventio- nibus suis, & multiplicata est in eis ruina.*

ψ. 30. *Et stetit Phinees, & placavit, & cessavit quassatio.*

ψ. 31. *Et reputatum est ei in justitiam, in generationem, & generationem usque in sempiternum.*

Attingit hic idololatriam populi, cujus histo-

historia est Num. 25. Addiderunt filii Israel ad alia peccata, ut consecrarentur in honorem Idoli Moabitarum, quod vocabatur *Beelphegor*, h. e. *Dominus Phegor*. Et comederunt sacrificia oblata Diis mortuis, h. e. Idolis. Et irritaverunt Deum in cultu novorum Deorum, quem primi introduxerunt in populum Israeliticum. Ob hoc peccatum multiplex ruina facta est in populo, plurimis nempe miserè interemptis, h. e. suspensis. Et Phinees zelo Divini honoris accensus stetit intrepidus adversus impios desertores antiquæ religionis, & placavit zelo suo Deum, & sic cessavit inchoata strages in populo Dei. Et hoc Phinees factum à Deo qui corda intuetur, reputatum est non ingusta cædes, sed justa punitio; quæ non pœnam mereretur, sed laudem, & præmium, quia ob meritum illius facti stabilivit Deus dignitatem summi sacerdotii ipsi Phinees, & posteris ejus in æternum, h. e. quamdiu duraret Respubl. Judaica.

v. 32. *Et irritaverunt eum ad aquas contradictionis: & vexatus est Moyses propter eos, quia exacerbaverunt spiritum ejus.*

Hoc peccatum Judæorum habetur Num. 20. Hebræi Deum in eo loco, ubi propter

aquæ penuriam contradixerunt Moyſi, & & jurgati ſunt contra eum, irritaverunt. Et propter hæc jurgia anxius eſt Moyſes, & afflictuſ ſpirituſ ejus, qui aliàs promptuſ erat ad omnia Dei mandata ſinè ullâ hæſitatione complenda.

ſ. 33. *Et diſtinxit in labiis ſuis; non diſperdiderunt gentes, quas dixit Dominuſ illis.*

ſ. 34. *Et commixti ſunt inter gentes, & didicerunt opera eorum, & ſervierunt ſculptilibuſ eorum, & factuſ eſt illis in ſcandalum.*

Vid. L. Jud. c. 2. Deus apertè pronuntiavit, & reprehendit Hebræoſ, quòd non exterminaverint gentes, ut juſſerat *Deuter. 7.* *Et ideo commixti ſunt &c. & factuſ eſt illis in ruinam, quia ideo traditi ſunt à Deo in poteſtatem diverſorum Regum: & juſtuſ fuit, ut, qui Diabolum pro Deo elegerant, traderentur in ſervitutem eorum, quibuſ Diaboluſ dominabatur.*

ſ. 35. *Et immolaverunt filioſ ſuoſ, & filiaſ ſuaſ Dæmoniis.*

ſ. 36. *Et effuderunt ſanguinem innocentem, ſanguinem filiorum ſuorum, & filiarum ſuarum, quas ſacrificaverunt ſculptilibuſ Chanaan.*

ſ. 37. *Et infecta eſt terra in ſanguinibuſ,*

& contaminata est in operibus eorum, & fornicati sunt in adinventionibus suis.

Hæc non habentur in libro Judicum; tamen vera esse necesse est, cum à Spiritu S. per Prophetam dicantur; & credibile est, ea per traditionem à majoribus ad Davidem pervenisse. Illud, *infecta est terra &c.* significat multitudinem interfectorum, & copiam sanguinis effusi, polluentis terram. *Per fornicationem* intellige spirituales, quam Synagoga, aliàs Deo desponsata, nunc adorando idola committebat. Iste cultus dicitur propria eorum inventio, quia eam non didicerant à Moyse legislatore; sed ipsi per se cogitaverant, bonum esse imitari gentes idololatrias.

ψ. 38. *Et iratus est furore Dominus in populum suum, & abominatus est hereditatem suam.*

ψ. 39. *Et tradidit eos in manus gentium, & dominati sunt eorum, qui oderunt eos.*

ψ. 40. *Et tribulaverunt eos inimici eorum, & humiliati sunt sub manibus eorum, sæpe liberavit eos.*

ψ. 41. *Ipsi autem exacerbaverunt eum in consilio suo: & humiliati sunt in iniquitatibus suis.*

ψ. 42.

ψ. 42. *Et vidit, cum tribularentur, & audivit orationem eorum.*

ψ. 43. *Et memor fuit testamenti sui, & pœnituit eum secundum multitudinem misericordie sue.*

ψ. 44. *Et dedit eos in misericordias, in conspectu omnium, qui ceperant eos.*

His septem ψ. ψ. decantat Propheta historiam libri Judicum, quæ refert, Hebræos ob peccata sua, quibus Deum ad iracundiam provocabant, traditos fuisse à Deo frequenter in potestatem hostium, Moabitaram, Ammonitarum, Philistinorum &c. Sed, cum ad pœnitentiam redirent, solitum quoque fuisse Deum, excitare virum aliquem strenuum, per quem liberarentur, ut Jephthe, Gedeonem, Sampsonem &c. ψ. 41. Exacerbaverunt eum in consilio suo, non Dei de Judæis liberandis, sed Judæorum, quo ipsi statuebant à Deo recedere. ψ. 44. Sensus est: fecit cum eis Deus misericordiam, videntibus, & mirantibus iis, qui eos ceperant.

ψ. 45. *Salvos nos fac Domine Deus noster, & congrega nos de nationibus.*

ψ. 46. *Ut confiteamur nomini sancto tuo: & gloriemur in laude tua.*

ψ. 47.

Ps. 47. *Benedictus Dominus Deus Israel à
saeculo, & usque in saeculum; & dicet omnis
populus, fiat, fiat.*

Hâc conclusione precatur Deum, ut om-
nem populum fidelem congreget de natio-
nibus, h. e. reducat omnes dispersos ad cœ-
tus piorum, ut omnes simul gratias agant
Deo, eumque laudent, & glorientur in
laude ipsius. Tum concludit laudando De-
um: *Benedictus Dominus &c. In æternum;*
& populus confirmet benedictionem, di-
cens: *fiat, fiat, seu Amen, Amen.* Hic est
finis libri IV. juxta Hebræos,

PSALMUS CVI.

Titulus, & argumentum: *Alleluja.*

Laudatur primò Misericordia Dei, qua liberat homines à 4. communibus miseriis, quas paulo post referemus: ideo quater repetuntur verba Ps. 6. & 8. Dein in altera parte Psalmi laudatur omnipotentia Dei, qua solo nutu mutat rerum naturas. Porro per miseriis hic ad literam intellige corporales, que mysticè designent spirituales totius humani generis; sed exempla poni in iis rebus, que populo Hebræorum propriè contigerunt: liberationem verò perfectam ad solos electos, imperfectam ad omnes pertinere.